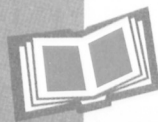

BOEKEN vervolg

BOEKEN VERVOLG

bachelor- en masteropleidingen aan studenten van sociaal agogisch en gezondheidszorg opleidingen.

Dit gebeurt steeds vanuit de volgende rollen:

- als contractonderzoeker die samen met werkers uit instellingen actieonderzoek begeleidt
- als opleider die samen met studenten uit die instellingen actieonderzoeken begeleidt

Het boek bestaat uit 5 delen:

- a. achtergronden en grondslagen van actieonderzoek (conceptuele insteek)
- b. modellen en aanverwante modellen
- c. uitvoeren en begeleiden van actieonderzoek (5 fasen)
- d. methoden en technieken van actieonderzoek (5 fasen)
- e. actieonderzoek in de praktijk van zorg en welzijn (5 cases).

Actieonderzoek wordt langs een 3-tal lijnen actieonderzoek. De eerste lijn gaat in op de maatschappelijke en historische achtergronden van AO.

De tweede lijn laat een vergelijking zien van onderzoeksopvattingen. AO wordt naar veronderstellingen, visies, opvattingen en methodologische aanpak vergeleken met 2 andere veelgebruikte onderzoeksbenaderingen en met een concept als 'evidence based werken' in de zorg. De derde lijn betreft de conceptuele begripsverheldering en begripsomschrijving. Actieonderzoek wordt op conceptueel niveau ingevuld en afgebakend. De auteur geeft aan dat de populariteit van AO nogal eens gepaard gaat met:

- een onduidelijk en onjuist gebruik van het begrip AO
- de opvatting dat AO een gewone of gemakkelijke vorm van onderzoek is
- onduidelijkheid over het onderscheid tussen AO en andere vormen van praktijkgericht onderzoek.

Actieonderzoek houdt zich bezig met praktische problemen en dagelijks handelen van mensen. Er zijn 2 varianten:

- de professional doet onderzoek naar zijn eigen

handelen ter verbetering van het eigen professioneel handelen

- de professional doet AO naar de situatie of het handelen van een groep mensen; hij ondersteunt met AO en groep mensen om hun situatie of handelen te verbeteren.

AO wordt gepresenteerd als een combinatie van onderzoek, handelen, reflectie en veranderen [p.91].

Deel 3 gaat in op het uitvoeren en begeleiden van AO. Methodisch gezien is AO een cyclus van 5 fases: voorfase, oriëntatiefase, diagnostische fase, ontwikkelingsfase en de actiefase (inclusief evaluatie). De in AO meerdere malen te doorlopen kernfasen zijn: de diagnostische, de ontwikkelingsfase en de actiefase. Beslis aan het eind of de actiefase voldoende heeft opgeleverd of dat er een aanvullende of nieuwe actie nodig is. Je start dan weer met de diagnostische fase. Deel 4 is een nadrukkelijk vervolg op deel 3 over uitvoering en begeleiding van AO. De gepresenteerde methoden en technieken krijgen hun betekenis in relatie met deel 3. Dit deel bevat tal van concrete hulpmiddelen, materialen, werkvormen en technieken voor de uitvoering en begeleiding van AO (hulpmiddelen en formulieren; werkvormen; data verzamelingstechnieken; werkwijze analyse kwalitatieve gegevens; relatie werkvormen; evaluatieonderzoek en ervaringsgerichte evaluatie).

In deel 5 Actieonderzoek in de praktijk worden 5 casussen in het werkveld zorg en welzijn beschreven. Dit gebeurt vanuit de externe positie als onderzoeker/begeleider. Dat is op zich nuttig en relevant. Vanuit mijn optiek vind ik het erg jammer dat de rol van de professional onderzoeker hier ontbreekt.

Al met al betreft het een grondig uitgewerkt, praktisch, onderbouwd boekwerk. Het geeft goede handvatten met AO aan de slag te gaan (als opleider/onderzoeker). Wie zich gericht wil verdiepen in wat AO is en hoe hiermee te werken kan hier het nodige van zijn gading vinden. Hoewel de inhoud toegespitst is op het domein zorg en welzijn is het zeker ook binnen onderwijs bruikbaar.

Actieonderzoek voor professionals in zorg en welzijn

Ferdie Migchelbrink, Uitg. SWP, 2007. € 32,50.
ISBN 97890 6665 836 3

De auteur is door zijn studenten, een paar collega's en de uitgever gestimuleerd om dit Nederlandstalige boek over actieonderzoek te schrijven. De auteur is de afgelopen 20 jaar onderzoeker, projectleider of als adviseur betrokken geweest bij meer dan 60 onderzoeken voor diverse gezondheidszorginstellingen, welzijnsinstellingen, gemeentes en provincies. Daarnaast is het boek ontstaan op basis van